

AANGENAAM VERLEDEN door Harrie de Valk

Hoewel sommige klasgenoten daar misschien anders over denken, heb ik mijn Ludgerjaren ervaren als een van de plezierigste periodes uit mijn leven.

Toen ik in 1962 startte op de kweekschool, had ik net 'n niet zo prettige middelbare schooltijd achter de rug. Ik zat in Oss bij de paters Carmelieten op het gymnasium, waar ik het absoluut niet naar mijn zin had. Als enige uit mijn dorp moest ik elke dag 20 moeizame kilometers op de fiets afleggen van Druten naar Oss, zomer en winter. De paters, vooral de rector en de conrector, behandelden me als een boertje van buuten uit een achterlijk dorp, wat Druten in die tijd ook feitelijk was.

Met mijn klasgenoten had ik nauwelijks contact. Als er na schooltijd klassenactiviteiten georganiseerd werden, kon ik daar nooit aan meedoen, omdat ik dan nog ruim 'n uur moest fietsen. Door de vlakke polder met, in m'n herinnering, bijna altijd wind tegen! Druten was een achtergebleven dorp waar volstrekt niets gebeurde en waar nauwelijks iets te doen was. De jaarlijkse hoogtepunten waren de kermis in juli en begin november de "leste mert", een jaarlijkse veemarkt waar iedereen uit de wijde omgeving op af kwam.

Ik was dus weinig gewend, toen ik in Hilversum arriveerde. Het internaat was in het begin wat onwennig, maar ik was opgegroeid in een groot gezin en kon me dus snel in het grote geheel invoegen. Het eerste jaar werden we nog tamelijk in onze vrijheden beperkt, maar dat deerde me niet zo: thuis mocht ik ook niks. In de jaren daarna werden de internaatsregels steeds soepeler en de mogelijkheden steeds groter.

Om de studieresultaten hoefde ik me niet druk te maken. Met mijn gymnasiumopleiding was zeker de 1e leerkring 'n fluitje van 'n cent. Studeren deed ik nauwelijks en de verplichte studie uren bracht ik grotendeels door met lezen en het schrijven van uitgebreide brieven naar familie, vrienden en vooral vriendinnetjes.

De school bood mij ongekende mogelijkheden voor het invullen van de vrijetijd. In de pauzes kon ik biljarten of tafeltennissen en waren er altijd wel klasgenoten om mee te toepen of te klaverjassen. In Druten was een voetbalclub, daarmee had je het wel gehad. Op de Ludgerus bestond de mogelijkheid allerlei sporten te beoefenen: atletiek, handbal, volleybal of kreeg je zelfs de kans gewoon te lid worden van een van de vele Hilversumse tennis- of voetbalclubs. Onder de stimulerende invloed van Fr. Isidorus draaide ik jarenlang met veel plezier mee in de volleybalcompetitie in de Expohal.

In de pauzes of na de lessen konden we ook gebruik maken van het grote grasveld naast de school voor sportieve activiteiten, of 's avonds van de gymzaal. Als sportfanaat genoot ik dus met volle teugen!

Hilversum was voor mij een grote stad. De enige grote stad die ik voordien gezien had was Amsterdam, waar ik op 15-jarige leeftijd met mijn vader naar toe mocht om de Stille Omgang mee te maken, een soort nachtelijke, katholieke processie. Het belangrijkste wat me daarvan bijbleef was, dat de tocht over de Wallen voerde en ik me vergaapte aan al die roodverlichte en schaars geklede dames achter de ramen.

In mijn toenmalige beleving was Hilversum een stad waar waanzinnig veel gebeurde. Je kon er naar diverse bioscopen om de meest uiteenlopende films te zien. In Druten wás niet eens 'n bioscoop! In mijn latere leven ben ik nooit meer zó vaak naar de film geweest als in die periode. Ik herinner me vooral het kleine Theater Gooiland, waar de minder commerciële maar wel betere films draaiden, zoals die van Ingmar Bergman. Natuurlijk gingen we ook naar de meer pikante films, om het "werkelijke" leven te leren kennen.

En dat hadden we nodig, want “die keurige jongens van de kweekschool” kregen wel regelmatig uitnodigingen om als danspartners aan te treden op feestjes. Allerlei opleidingsinstituten met interne meisjesleerlingen uit de wijde omgeving klopten daarvoor graag bij de Aarts- bisschoppelijke (!) kweekschool aan. Bij dat soort feestjes moest je wel weten waar Abraham de mosterd haalde!

In Druten kon ik één keer per maand naar het Jeugdgebouw. In Hilversum ging ik elke wéék naar de jeugdsoos van de Verrijzeniskerk, waar echte bandjes speelden of naar de Monnikenberg om te dansen. We vrijden natuurlijk dat het een lieve lust was en als je ‘n beetje slimme smoes bedacht, kreeg je de sleutel van de voordeur mee. Of je maakte gebruik van een geheime ingang om ongemerkt het internaat weer binnen te sluipen. In beide gevallen waren de nachtelijke mogelijkheden ongekend. Natuurlijk ging dat binnensluipen ook weleens mis, maar dat maakte de poging alleen maar spannender.

De regelmatige aanwezigheid bij radio- en tv-opnames, waarvoor de school voortdurend uitnodigingen kreeg, horen zeker ook thuis in het rijtje van ervaringen, die ik in mijn woonplaats zeker niet zou hebben opgedaan. Dat we in de studio’s van de diverse omroepen alleen werden uit-uitgenodigd om als klapvee te dienen, deerde me niet in het minst. Ik was erbij en beleefde mooie dingen. Later, als (hoofd-)redacteur van Hilversum 3, ben ik daardoor zelfs in de gelegenheid geweest enkele bekende radio- en tv-persoonlijkheden te interviewen.

Ook de toneellessen van Anton Sweers waren voor mij een openbaring. Ze hebben mij over een bepaald soort schroom heen geholpen, die ik vanwege mijn dorps afkomst zeker had. Mijn rollen in De bramenplukker, Maar een miljoen en Elckerlyc staan me nog helder voor de geest en de repetities waren een ongekend genoeg. Bovendien heb ik van de opgedane ervaringen later veel profijt gehad.

Het zal jullie nu duidelijk zijn waarom ik met plezier terugkijk naar de periode 1962-1967 en de herinneringen daaraan me niet gauw teveel worden. Dat ontwortelde en geïsoleerde gevoel van Frits is mij totaal vreemd. Aan de docenten waarvan ik in die jaren heb les gehad, denk ik niet in alle gevallen met evenveel plezier terug. Maar daarover graag een volgende keer!